

Nr 203.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående vissa ändringar i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa; given Stockholms slott den 14 mars 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. J. Beskow.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETTERSSON.

Departementschefen, statsrådet Beskow, anför:

Jag anhåller härefter att få underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om vissa ändringar i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa.

1:o)

I skrivelse den 6 februari 1924 har generaltullstyrelsen på anförda skäl hemställt, bland annat, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta ändrad lydelse av rubrikerna 182 och 1226 i gällande tulltaxa.

Ändring av
rubrikerna
182 och 1226
i tulltaxan.

Ifrågavarande rubriker äro för närvarande av följande lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1924. 1 saml. 164 häft. (Nr 203.)

182. Saffran samt vanilj och vanillin 1 kg. 25 kr.
 1226. Eterarter, flytande, enkla eller sammansatta, såsom salpetereter, ättiketer, frukteter, ävensom konjak-, rom- och arrakessens samt i brännvin eller sprit lösta eterarter, ej särskilt nämnda, kärleus vikt inberäknad 1 kg. 2 kr. 50 öre.

Till sistberörda rubrik är fogad en anmärkning angående viss inskränkning i rätten till införsel av eter och eter spirituosus eller s. k. Hoffmans droppar.

I sin skrivelse har generaltullstyrelsen, som till en början till behandling upptagit frågan om ändrad lydelse av rubriken 1226, anfört i huvudsak följande:

»Ehuru denna rubrik vid sin tillkomst torde hava varit väl avpassad efter importförhållandena, kan detta numera icke sägas vara fallet. De i rubriken nämnda slagen av essenser hava nämligen så gott som försvunnit ur marknaden. Däremot hava under årens lopp tillkommit en mångfald nya preparat, vilka gå i handeln under namn av essenser och äro avsedda att giva smak åt drycker, konfityrer, finare bakverk m. m. — — —. Då förenämnda rubrik 1226 ej upptager andra essenser än konjak-, rom- och arrakessenser, måste de nytillkomna preparaten underkastas kemisk undersökning för fastställande av den rubrik, till vilken de böra hänföras.

Vid undersökningen gäller då först att utröna, huruvida sprit ingår i varan. Är detta fallet, har man att välja mellan någon av rubrikerna 183—191 samt rubrik 1226. Till sistnämnda rubrik hänföras, förutom spritlösningar av fruktetrar, varmed i allmänhet förstås eterarter med om frukt erinrande lukt, även sådana essenser, vilka jämte verkliga eterarter innehålla flyktiga oljor, alkoholiska extrakter eller andra aromämnen. Sedan undersökningen för att utröna, huruvida varan försatts med till rubrik 1226 hänförliga eterarter, avslutats och det visat sig, att sådan tillsättning icke föreligger, hänföres varan till någon av rubrikerna 183—191. Vidkommande klassificeringen inom denna rubrikgrupp måste man genom jämförande alkoholometrisk undersökning utröna, huruvida varan innehåller ämnen, varigenom alkoholhalten angivits oriktigt å provaren vid direkt mätning. Kan alkoholhalten bestämmas genom direkt mätning utan föregående destillation, ligger tillämpningen av rubrikerna 183/4 närmast tillhands. Innehåller åter essensen ämnen, vilka föranleda alkoholometerns missvisning, hänföres varan till rubrik 185, då alkoholhalten överstiger 25 procent. Även om alkoholhalten understiger nämnda procenttal, är rubriken 185 tillämplig, nämligen i det fall, att den tillsatta mängden av socker eller andra främmande ämnen i förhållande till alkoholstyrkan är större än hos vin. Endast för så vitt genom nu antydda undersökningar fastslagits, att ingen av rubrikerna 1226, 183/4 eller 185 är tillämplig, uppstår frågan om varans rubricering enligt rubrikerna 186/191. Ingår icke sprit i preparatet, plägar detsamma antingen utgöras av eterarter, rubrik 1226, eller alkoholfria växtextrakter, rubrik 1259, med tull av 15 procent av värdet, eller utgör varan en blandning, i vilken eteriska oljor ingå, då någon av rubrikerna 1212/13, med tullsats av 2, respektive 3 kronor per kilogram, tillämpas. De rubriker, till vilka ifrågasvarande essenser enligt härovan angivna undersökningar i tull-

behandlingsavseende kunna bliva hänförliga, utgöra sålunda vanligen, i nedan angiven ordning:

Rubrik	1226	med en tullsats av kronor	2: 50	per kilogram	
»	185	» » » » »	2: 50	» liter	
»	184	» » » » »	2: —	» » ¹	
»	191/190	» » » » »	1: 35	» » ¹	
»	1259	» » » » »	15 procent	av varuvärdet.	

Utan ett närmare ingående på detaljerna av ovan antydda undersökningar torde av den lämnade redogörelsen framgå, att tullbehandlingen av ifrågavarande essenser med nu gällande bestämmelser bliver synnerligen omständlig. Undersökningarna äro också av den beskaffenhet, att de icke kunna verkställas vid varje tullplats utan måste utföras på de platser, där laboratorierna äro rustade för dylika uppgifter. Då en och samma sändning kan innehålla tiotal olika essenser, ofta inkommande på kärl, rymmande $\frac{1}{2}$ liter och än mindre, förorsaka undersökningarna en betydande tidsutdräkt och ställa sig även kostsamma för statsverket. För importören äro desamma ävenledes till avsevärd olägenhet, alldenstund — oavsett svårigheten att på förhand beräkna den tull, som kommer att utgå för varan — en god del av den ofta dyrbara varan går förlorad vid undersökningen. Det torde få anses mindre anmärkningsvärt, om, med hänsyn dels till de med en ingående undersökning av varje liten del av en dylik sändning förenade olägenheterna, dels ock till det kända förhållandet, att resultatet av en undersökning oftast blir, att varan hänföres till rubrik 1226, en bekvämare tullbehandlingspraxis vid lokalförvaltningarna understundom tillämpas, som emellertid i vissa fall kan leda till ett icke oangripligt resultat.

För att råda bot för ovan antydda olägenheter synas samtliga ifrågavarande preparat böra inrymmas under en enhetlig tullsats. Om denna sättes till 2 kronor 50 öre per kilogram, det vill säga densamma, som nu oftast kommer i tillämpning, torde den fördyring, som i enstaka fall skulle kunna inträda, ur importörernas synpunkt vara att föredraga framför de nuvarande förhållandena.

Därest Eders Kungl. Maj:t skulle finna lämpligt föreslå riksdagen vidtaga ändring i tulltaxan i syfte att förenkla tullbehandlingen av ifrågavarande preparat, torde emellertid, till säkerställande av tullen å vanilj och vanillin, bestämmelse böra intagas därom, att essenser och extrakter av dessa ämnen i tullbehandlingshänseende likställas med nyssnämnda artiklar.»

Enligt generaltullstyrelsens förslag borde rubrikerna i fråga erhålla följande ändrade lydelse:

182. Saffran samt vanilj och vanillin, *ävensom essenser och extrakter därav* 1 kg. 25 kr.
1226. Eterarter, flytande, enkla eller sammansatta, såsom salpetereter, ättiketer, frukteter samt i brännvin eller sprit lösta eterarter, ej särskilt nämnda, *ävensom essenser, alla slag, ej särskilt nämnda, avsedda till aromatisering av drycker, konfityrer, bakverk o. dyl.*, kärlets vikt inberäknad 1 kg. 2 kr. 50 öre

Anm. Av de till denna rubrik — — — tillverkningar.

¹ Varan plägar aldrig inkomma å fat.

Över generaltullstyrelsens förslag har kontrollstyrelsen efter remiss av-
givit utlåtande och därvid förklarar sig icke hava något att erinra mot
förslaget i fråga.

Departementis-
chefen.

Då en ändring av tulltaxan, på sätt generaltullstyrelsen föreslagit,
måste anses undanröja de olägenheter — såväl för tullverket som för im-
portörerna — vilka för närvarande äro förbundna med tullbehandlingen
av de preparat, varom här är fråga, har jag funnit mig böra tillstyrka
styrelsens förevarande förslag. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t
måtte i proposition föreslå riksdagen att

dels besluta, att rubrikerna 182 och 1226 i gällande tulltaxa skola
erhålla följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullberäkningen.	Tullsats.	
			Kronor	öre
182.	Saffran samt vanilj och vanillin, även- som essenser och extrakter därav	1 kg.	25	—
1226.	Eterarter, flytande, enkla eller samman- satta, såsom salpetereter, ättiketer, frukteter samt i brännvin eller sprit lösta eterarter, ej särskilt nämnda, ävensom essenser, alla slag, ej särskilt nämnda, avsedda till aromatisering av drycker, konfityrer, bakverk o. dyl., kärleusens vikt inberäknad	1 kg.	2	50
	Anm. — — — — —			

dels ock förklara, att ifrågavarande ändringar skola träda i kraft å
dag, som Konungen bestämmer.

2:o)

Ändring
beträffande
rubrik 533 i
tulltaxan.

Generaltullstyrelsen har vidare i sin förberörda skrivelse den 6 februari
1924 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen besluta ändrad
lydelse av den till rubriken 533 i gällande tulltaxa fogade anmärkning.

Sagda rubrik jämte därtill hörande anmärkning äger för närvarande föl-
jande lydelse:

533. Band, ej särskilt nämnda 1 kg. 2 kr.

Anm. Till band hänföres förutom egentliga band, d. v. s. på band-
stol framställda vävnader med varp och inslag, även s. k. konst-
gjorda band, bestående av i bandform ordnade, långsgående och
sammanklistrade spånadsfibrer eller garn. samt i form av band

av högst 20 cm. bredd klippt eller skuren vävnad, med undantag av spetsvävnader och tyll, eller stampad filt.

En på grund av sin beskaffenhet i övrigt till band hänförlig vara förtullas såsom band, även om varan är mönstervävd eller försedd med icke raka kanter.

Till stöd för sitt förevarande förslag har generaltullstyrelsen anfört i huvudsak följande:

»På senare tiden har förekommit till införsel appreterad väv till adresslappar (så kallad labelklot), vilken nedskurits till remsor av sådan bredd, att de med tillämpning av ovannämnda anmärkning bliva hänförliga till band enligt rubrik 533, med en tull av 2 kronor per kilogram, under det att vävnaden i oskuret skick tullbehandlas enligt rubrik 500, med en tull av 40 öre per kilogram. Med hänsyn till den ökade användningen av adresslappar av väv, som på senaste tider uppstått, har ovannämnda fördyring av materialet varit till stor olägenhet för de tryckerier, som genom inköp av specialmaskiner inrättat sig för tryckning av dylika adresslappar. Dessa maskiner äro, enligt vad som uppgivits, särskilt konstruerade för användning av adresslappsväv i rullar av så stora längder, att hela vävnadsstycken i sådana längder icke lämpligen kunna importeras, utan måste nedskärningen verkställas i utlandet. Då tullen å de färdiga adresslapparna utgår med 75 öre per kilogram, är det givetvis uteslutet att för vävnadsremssorna erlagga ovan angivna höga tullsats. Följden har blivit, att dessa tryckerier avstängts från möjligheten att tillverka ifrågavarande adresslappar. Olägenheten synes utan någon mera genomgripande ändring av tulltaxan kunna avhjälpas genom ett tillägg till ovannämnda anmärkning, varigenom remsor av så kallad labelklot undantagas från bestämmelsen angående deras tullbehandling såsom band.»

Enligt generaltullstyrelsens förslag borde tulltaxan i nu ifrågavarande del erhålla följande ändrade lydelse:

533. Band, ej särskilt nämnda 1 kg. 2 kr.

Anm. Till band hänföras förutom band, d. v. s. på bandstol framställda vävnader med varp och inslag, även s. k. konstgjorda band, bestående av i bandform ordnade, långsgående och sammanklistrade spånadsfibrer eller garn, samt i form av band av högst 20 cm. bredd klippt eller skuren stampad filt eller vävnad, med undantag av spetsvävnader, tyll och s. k. labelklot.

En på — — — raka kanter.

På de skäl, generaltullstyrelsen anfört till stöd för sitt förevarande förslag, har jag funnit mig böra tillstyrka detsamma och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att

dels besluta, att rubriken 533 med tillhörande anmärkning i gällande tulltaxa skall erhålla följande ändrade lydelse:

*Departements-
chefen.*

	Kvantitet för tullberäkningen.	Tullsats.	
		Kronor	öre
533. Band, ej särskilt nämnda	1 kg.	2	—
<p><i>Anm.</i> Till band hänföres förutom egentliga band, d. v. s. på bandstol framställda vävnader med varp och inslag, även så kallade konstgjorda band, bestående av i bandform ordnade, långsgående och sammanklistrade spånadsfibrer eller garn, samt i form av band av högst 20 cm. bredd klippt eller skuren stampad filt eller vävnad med undantag av spetsvävnader, tyll och s. k. labelklot.</p> <p>En på — — — raka kanter.</p>			

dels ock förklara, att ifrågavarande ändring skall träda i kraft å dag, som Konungen bestämmer.

3:o)

Ändring av rubrikerna 394 och 395 i tulltaxan.

I skrivelse den 31 januari 1923 har ministern för utrikes ärendena delgivit mig ett från härvarande brittiske minister lämnat meddelande av följande innehåll:

»Enligt kungl. kungörelsen den 5 juni 1921 angående vissa ändringar i gällande tulltaxa äro knutna mattor belagda med en importtull av 5 kronor per kilogram, på den grund att alla dylika mattor betraktas som umbärliga lyxvaror till skillnad från maskinmässigt vävda mattor av europeisk tillverkning. Knutna mirzaporemattor med högst 180 knutar på en längd av 1 meter äro belagda med samma tullsats, som värdefulla persiska och turkiska mattor, ehuru mirzaporemattorna äro löst vävda mattor av så billig beskaffenhet, att de icke skäligen kunna anses vara lyxvaror eller av umbärlig natur. Det framgår tydligt av anvisning 1 till rubriknumren 393—399 i generaltullstyrelsens varuförteckning till tulltaxan, att de svenska tullmyndigheterna intaga denna ståndpunkt, då de beteckna mirzaporemattor såsom maskinknutna mattor av billigare beskaffenhet (»machine-knotted carpets of cheaper quality»). Det uppgivna värdet vid export från Indien av sådana mattor, vilka till största delen säljas till Sverige, utgör enligt uppgift omkring 3 sh. 9 d. per pund, under det att den svenska importtullen uppgår till omkring 2 sh. 9 d. per pund.

Indiska regeringen anser den nya svenska importtullen vara så hög, att den utgör ett allvarligt hinder för handeln, och till och med innebära ett hot om dess fullständiga upphörande, och har nämnda regering fördenskull framhållit angelägenheten av att i och för beredande av lättnader åt ifrågavarande indiska industri tullen å sådana knutna mattor med

högst 180 knutar på en längd av 1 meter nedsattes från 5 kronor till 1 krona per kilogram.»

Jämte detta meddelande hade ministern hemställt, att vederbörande svenska myndigheter måtte taga ärendet under välvillig omprövning, ävensom uttryckt sin regerings förhoppning, att svenska regeringen måtte se sig i tillfälle att nedsätta tullen i enlighet med de av indiska regeringen framställda önskemål.

Sedan ärendet remitterats till generaltullstyrelsen, har styrelsen avgivit yttrande den 18 april 1923, varvid styrelsen överlämnat ett från tullbehandlingsinspektionen i Stockholm infordrat utlåtande.

Tullbehandlingsinspektionen har i frågan anfört följande:

»De i skrivelsen omnämnda mirzaporemattorna tillhöra den särskilda grupp knutna ylle-mattor, som inom affärsvärlden går under benämningen 'billiga indiska mattor'. Hit räknas vanligen följande i Indien dels såsom hemslöjdsdels såsom fångelsearbete tillverkade mattor, uppkallade antingen efter det distrikt, inom vilket de framställas, eller ock efter utskeppningsorten: Mirzapore, lägsta kvalitén, Calcutta, närmast högre, därefter Kandahar och slutligen Malabar.

Det utmärkande för dessa mattor är deras grova och enkla utseende: bottenvävnaden består av tjockt bomulls- eller gjutegarn; knutarna, floret, äro framställda av grovt ullgarn, spunnet av kort, sträv avfallsull utan glans; floret är glest men jämförelsevis långt och liggande för att dölja den grova bottenvävnaden. Slitstyrkan är också betydligt mindre än hos andra knutna mattor av högre kvalitét. Antalet knutar per längdmeter kan i samma matta variera från 160 upp till 200, beroende därpå, att garn av olika grovlek användes för olika färger.

Inköpspriset utan pålagd tull torde för närvarande utgöra för den lägsta kvalitén omkring 12 kronor per kvadratmeter och för den högsta omkring 18 kronor; vikten per kvadratmeter hos samtliga kvalitéter är cirka 2—2.5 kilogram. Med nu gällande tullsats, respektive 5 och 8 kronor per kilogram, uppgår tullbeloppet till lägst 60, högst 125 procent av inköpspriset.

Till jämförelse må anföras, att det debiterade tullbeloppet å samtliga under åren 1921, räknat från och med lyxtullarnas ikraftträdande den 6 juni, och 1922 importerade knutna mattor utgjorde för de till tulltaxerubrik nr 394: vävnader av ull — — — mattor knutna, — — — med högst 180 knutar på en längd av 1 meter hänförliga i genomsnitt 46 respektive 44.7 procent av det deklarerade inköpspriset, och för de till taxerubrik nr 395: vävnader av ull — — — mattor: knutna — — — med mer än 180 knutar på en längd av 1 meter hänförliga 18,3 respektive 27 procent. Härvid är att märka, att enligt vad Stockholms största importörer inom mattbranschen uppgivit, importen av 'billiga, indiska mattor' varit av ringa omfattning efter lyxtullarnas ikraftträdande, enär de höga tullsatserna verkat nära nog som ett importförbud.

Skulle den i skrivelsen gjorda framställningen om en tullsats av 1 krona per kilogram för mirzaporemattorna vinna beaktande, torde därför samtliga till gruppen 'billiga, indiska mattor' hörande kvalitéter böra innefattas i den nya taxerubriken.

För en eventuell ny uppdelning av taxerubrikerna för knutna ylle-mattor måste givetvis förutsättas, att de olika kvalitéterna utan allt för stora svårigheter kunna skiljas från varandra. Detta torde ej heller vålla en

i mattbranschen genom mångårig erfarenhet tränad fackman något större besvär, men huruvida en tulltjänsteman skall kunna tillägna sig en sådan ingående kännedom om olika slag av dylika mattor, att han i förekommande fall med bestämdhet kan avgöra, till vilka taxerubriker de olika kvalitéerna rätteligen äro att hänföra, torde vara tvivel underkastat.

Sådana bestämmelser skulle möjligen kunna tänkas, att import av de med den lägsta tullsatsen belagda mattorna medgäves endast till vissa större tullplatser såsom Stockholm, Göteborg, Malmö, Hälsingborg och Norrköping, till vilka orter enligt tillgänglig statistik 90 å 95 procent av hela importen av knutna mattor under åren 1917—1922 ägt rum. Tjänstemännen å dessa platser måste under sådana förhållanden sättas i tillfälle att genom förefintliga prover skaffa sig en mera ingående kännedom om till import förekommande kvalitéter, men härjämte torde erfordras, att vederbörande importör vid tullbehandlingen såväl företer behörigen styrkt faktura som ock avgiver skriftlig försäkran, att de till import föreliggande mattorna verkligen äro de å fakturan angivna.

Alltför stora betänkligheter synas dock förefinnas mot utfärdande av dylika för importen hittills främmande bestämmelser.

Inspektionen anser sig därför ej kunna förorda bifall till den gjorda framställningen om en tullsats av 1 krona per kilogram för visst slag av knutna yllemattor.

Det torde emellertid ej kunna bestridas, att nu gällande tullsatsen å knutna yllemattor ej äro väl avvägda i förhållande till mattornas värde, då de billigare, indiska kvalitéterna, såsom förut anförts, draga en tull av 60 ända upp till 125 procent av inköpspriset, under det att för dyrbarare kvalitéter, såsom turkiska, persiska m. fl., tullbeloppet lär utgöra från 40 ända ner till under 10 procent av inköpspriset. Enda möjlighet att avhjälpa dessa missförhållanden och att komma till en rättvis tullbeskattning å knutna yllemattor synes därför enligt inspektionens uppfattning vara, att nu gällande viktull utbytes mot värdetull.»

I sitt förberörda yttrande har generaltullstyrelsen anført, att styrelsen i den föreliggande frågan i allt väsentligt anslöte sig till vad tullbehandlingsinspektionen i Stockholm uttalat. Styrelsen ville emellertid ytterligare understryka, att en uppdelning av tulltaxerubrikerna för knutna yllemattor i syfte att belägga mirzaporemattorna med en lägre viktullsats än den nuvarande måste ur tullteknisk synpunkt medföra mycket stora svårigheter. Möjligen skulle kunna ifrågasättas, huruvida icke för genomförandet av en lämpligare avvägning av tullbeskattningen knutna yllemattor i stället borde åsättas värdetull. Ehuruval en sådan tullsats smidigast skulle anpassa sig efter mattornas olika kvaliteter och därmed sammanhängande egenskap att tåla vid en lyxbeskattning av nuvarande mått, ville styrelsen dock icke underlåta att uttala sina allvarliga betänkligheter mot införande av värdetull å en vara, som erbjöde de största svårigheter vid bedömandet och fastställandet av värdet.

Därest en ändring i tullbeskattningen av ifrågakommande mattor skulle anses böra ifrågakomma, vilket med hänsyn till det påvisade missförhållandet mellan varuvärdet och tullsatsen ingalunda syntes opåkallat, vore det därför enligt styrelsens uppfattning lämpligare, att en allmän sänkning av tullsatsen för yllemattor med högst 180 knutar per meter vidtoges.

Sedermera har jag latit genom generaltullstyrelsen verkställa ytterligare utredning angående tullnedsättning för de billigare kvaliteterna av knutna mattor; och har jag härom från chefen för styrelsens tullbehandlingsbyrå fått mottaga en den 13 februari 1924 dagtecknad promemoria av följande innehåll:

»Den förut verkställda utredningen gav vid handen, att en nedsättning av tullsatsen för vissa indiska mattor med hänsyn till dessa mattors låga värde vore motiverad, särskilt som en sådan åtgärd kunde antagas leda till ett förverkligande av det med tullförhöjningen avsedda syftmålet, nämligen att tillföra statskassan ökade inkomster. Härvid uppstår till besvarande frågan, dels huruvida gränsen mellan den högre och lägre tullbeskattade varan bör bibehållas oförändrad vid 180 knutar på en längd av 1 meter, dels till vilket belopp tullsatsen bör nedbringas.

Antalet knutar å ifrågakvarande mattor ävensom priset framgår av närslutna sammanställning.¹ Uppgifterna äro insamlade från olika ledande firmor inom branschen och torde kunna betecknas såsom tillförlitliga, dock har beträffande prisen meddelats, att dessa på senaste tiden gått ned, varför man vid en reducering med omkring 10 procent erhåller bättre överensstämmelse med dagsnoteringarna.

De lägsta kvaliteterna bland de indiska mattorna utgöras av Mirzapore- och Calcuttamattorna, därefter komma Kandahar och Malabar, under det att Delhi och Hyderabad beteckna den högsta kvaliteten. Såsom av uppgifterna framgår, växlar antalet knutar mellan 140 och 250. Nära den högre gränsen komma endast ett fåtal. Det har emellertid av de sakkunniga betecknats såsom lämpligt att vid en eventuell nedsättning av tullsatsen för rubrik 394 ändra gränsen, så att denna kommer att ligga vid 250 i stället för 180 knutar, enär härigenom större förutsättningar skulle uppstå för införsel av de något högre kvaliteterna. Inom de intresserade kretsarna synes olika uppfattning vara rådande angående lämpligheten av en tullnedsättning. Det har nämligen från vissa håll anförts, att det icke innebure någon fördel att få till stånd en ökad införsel av de lägsta kvaliteterna. Dessa hade under de senare åren avsevärt försämrats, dels genom inblandning i fibermaterialet av nöthår och växtfibrer dels genom en mindre omsorgsfull tillverkning. En om bibehållandet av sin kundkrets angelägen köpman avrådde därför från inköp av de billigaste mattorna, som snart nog bleve förslitna, och förordade hellre inköp av europeiska mattor, av vilka man i Wilton- och Axminstermattorna har utmärkta kvaliteter. Beteckningen »äkta» matta innebure emellertid för mången en lockelse att föredraga de indiska mattorna, vilka särskilt på landsorten funne köpare. Härav synes anledningen till meningsskiljaktigheter angående lämpligheten av tullnedsättningen kunna förklaras, enär denna förordas av firmor, som hava sin största kundkrets i landsorten.

Vid affärsresor till England hade man fått nogsam kännedom om att kraftiga ansträngningar skulle göras för nedsättning i Sverige av tullsatsen för de indiska mattorna. — Sättes gränsen för den lägre tullsatsen till 250 knutar, komme därunder visserligen att falla även några få slag av turkiska och persiska mattor, vilket emellertid, såsom redan anförts, icke vore någon olägenhet. De bättre persiska mattorna hade ett antal knutar, som ligger avsevärt högre och torde överstiga 300 och gå upp till 600 per meter eller möjligen till och med däröver.

¹ Intagen såsom bilaga till statsrådsprotokollet.

Beträffande tullnedsättningens avvägning framhölls, att det med hänsyn till ovan antydda förhållande, som icke talar för en ökad konsumtion av de lägsta kvaliteterna, vore lämpligast att inskränka en eventuell tullnedsättning till 3 eller lägst 2 kronor per kilogram.»

Kommerskollegium, som jämväl anmodats avgiva yttrande i ärendet, har i utlåtande den 27 februari 1924 — efter att hava erinrat om tillkomsten av de bestämmelser i tulltaxan, varom nu är fråga — anfört följande:

»Av handlingarna framgår, att med den femdubbla tullsatsen införseln och tullintäkten under ifrågavarande rubrik nedgått högst väsentligt. Visserligen torde dylika mattor, vilka, enligt vad kollegium inhämtat, icke äro föremål för fabriksmässig tillverkning inom landet, tillhöra den kategori av varor, som tull- och traktatkommitténs tullavdelning på sin tid betecknat såsom umbärliga för landet. Syftet med nämnda tullförhöjning torde emellertid få anses i stort sett förfelat, emedan varuvärdet å de flesta mattor, som träffats av höjningen, varit för lågt för att bära en så hög tull. Vid sådant förhållande har kommerskollegium för sin del icke något att erinra mot en jämkning nedåt av tullsatsen för rubrik 394.

Vad i ärendet upplysts angående den mellan tulltaxerubrikerna 394 och 395 gällande gränsen: 180 knutar för en längd av en meter, synes böra föranleda, att samtidigt med en jämkning av sistnämnda tullsats sagda gräns höjes till 250 knutar på en längd av en meter.

Vidkommande den nya tullsats, som borde sättas för varor hänförliga till rubrik 394 med enligt förestående förändrad omfattning, håller kollegium före, att ur ren finanstillssynpunkt tre kronor för kilogram skulle representera en lämplig avvägning av tullen. Av handelspolitiska skäl vill kollegium emellertid förorda ett något vidsträcktare tillmötesgående av det engelska önskemålet i förevarande ärende och föreslår för sin del, att tullen sättes till två kronor för kilogram. Ett medgivande av denna innebörd torde icke behöva möta statsfinansiella betänkligheter.»

På grund av vad sålunda anförts har kommerskollegium hemställt, att åtgärder måtte vidtagas för att giva tulltaxerubrikerna 394 och 395 följande ändrade lydelse:

»Vävnader av ull, även i förening med annat spånadsämne
med undantag av silke:
mattor:

knutna, även hopsyddade, fällade, kantade och försedda
med fransar:

394. med högst 250 knutar på en längd av 1 meter, 1 kg. 2 kr.
395. med mer än 250 knutar på en längd av 1 meter, 1 kg. 8 kr.»

I fråga om tillkomsten av de nuvarande tullsatserna för här ifrågavarande mattor, torde få erinras om följande.

Med proposition den 3 juni 1921, nr 366, förelade Kungl. Maj:t riksdagen förslag angående höjning av vissa finanstillar. Till grund för denna proposition låg en av tull- och traktatkommitténs tullavdelning verkställd utredning i enlighet med vissa av mig lämnade direktiv. Enligt dessa direktiv borde vid förslaget utarbetande av tullavdelningen, bland annat, iakttagas, dels att förslaget borde avse endast tullar, som uteslutande hade karaktär av

finansstullar, dock att även tullar med skyddskaraktär skulle medtagas, i den mån så finnes påkallat i anledning av de finansstullförhöjningar, som kunde komma att föreslås, dels ock att tullförhöjningar i allmänhet borde gå ut på en fördubbling eller tredubbling av då gällande tullsats. Bland de av tull- och traktatkommitténs tullavdelning föreslagna tullförhöjningarna upptogos även sådana med avseende å rubrikerna 394 och 395. För rubriken 394 föreslogs en tullförhöjning från 1 krona till 5 kronor per kilogram samt för rubriken 395 en förhöjning från 2 kronor till 8 kronor per kilogram. Någon speciell motivering för denna tullförhöjning lämnade avdelningen icke. För bedömning av den inkomstökning för statsverket, som enligt tullavdelningens åsikt vore att förvänta under varje särskild av de till förhöjning föreslagna tullpositionerna ävensom för att något klargöra, huru de dåvarande och de föreslagna tullsatserna ställde sig till varupriserna före och efter kriget, hade avdelningen låtit utarbета en vid dess yttrande fogad tablå. Beträffande rubriken 394 upplyser nämnda tablå, att man för år 1922 räknade med en importkvantitet av 25,000 kilogram, att å-priset år 1919 varit 17 kronor 16 öre, att tullbeloppet med dåvarande tullsats skulle ha uppgått till 25,000 kronor och med den föreslagna tullsatsen till 125,000 kronor, ävensom att enligt 1919 års pris med föreslagen tullsats tullen skulle hava utgjort 29.1 procent av varans värde. För rubriken 395 inhämtas, att man även beträffande till denna rubrik hänförliga varor räknade med en importkvantitet för år 1922 av 25,000 kilogram, att å-priset år 1919 varit 27 kronor 87 öre, att tullbeloppet med dåvarande tullsats utgjort 50,000 kronor och med den föreslagna tullsatsen skulle uppgå till 200,000 kronor samt att enligt 1919 års pris med föreslagen tullsats tullen skulle hava utgjort 28.7 procent av varans värde.

Emot de av tullavdelningen i detta hänseende framställda förslag gjordes från Kungl. Maj:ts och riksdagens sida ingen erinran. Kungörelse i ämnet utfärdades den 5 juni 1921, nr 278, vilken trädde i kraft påföljande dag.

Här ifrågakommande rubriker i tulltaxan hava sedermera undergått viss ändring.

Med proposition den 21 mars 1922, nr 234, framlade Kungl. Maj:t förslag angående vissa ändringar i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för inkommande varor fogade tulltaxa. Anledningen till dessa ändringar låg däruti, att, då tull- och traktatkommitténs tullavdelning avgav sitt förenämnda utlåtande, som låg till grund för 1921 års proposition angående höjning av vissa finansstullar, tullavdelningen framhållit, att vid utarbetande av förslag i frågan samverkan med representanter för därav berörda intressen ej kunnat ifrågakomma. Redan vid förslagets avgivande förutsågs därför, att vissa jämkningar sedermera skulle visa sig vara av behovet påkallade.

I det utlåtande av tull- och traktatkommitténs tullavdelning, som låg till grund för propositionen, anfördes i fråga om rubrikerna 394 och 395 följande:

»Mattor hopsyddas eller förseddade med fransar tullbehandlas enligt nu gällande bestämmelser såsom sömnadsarbeten och draga då lägre tull än

därest de hänföres till nu ifrågavarande rubriker. En ändring av hithörande bestämmelser är sålunda av behovet påkallad. Lämpligast torde vara att här införa samma stadgande, som återfinnes under rubrikerna 397 och 399 beträffande andra avpassade mattor.»

Mot tullavdelningens berörda förslag framställdes från Kungl. Maj:ts och riksdagens sida ingen erinran, och författning i ämnet utfärdades den 24 mars 1922, nr 115, att träda i kraft den 27 i samma månad.

*Departementis-
chefen.*

De varor, som drabbades av 1921 års tullförhöjningar, voro, såsom förut nämnts, i allmänhet icke rena nödvändighetsvaror i mera inskränkt bemärkelse utan huvudsakligen lyxvaror samt mer eller mindre umbärliga varor. Beträffande rubrikerna 394 och 395 synas de till sistnämnda rubrik hörande varorna i genomsnitt äga större lyxkaraktär än de under rubriken 394 ingående. Då jämväl sistnämnda varor underkastades tullförhöjning, har detta alltså skett i allt fall under det antagandet, att varorna i allmänhet icke vore rena nödvändighetsvaror i mera inskränkt bemärkelse.

Enligt vad Stockholms största importörer inom mattbranschen uppgivit, har importen av »billiga indiska mattor» varit av ringa omfattning efter lyxtullarnas ikraftträdande, enär de höga tullsatserna verkat nära nog som ett importförbud.

Beträffande importen av knutna mattor hava följande uppgifter inhämtats för åren 1913, 1914, 1920, 1921, 1922 och 1923 ¹.

Stat. nr	V a r u s l a g	Kvan- ti- tet	Värde	Enhets- värde	Tullsats per kvan- titets- enhet	Tull- belopp
		kg.	kr.	kr.	kr.	kr.
394.	Vävnader av ull, även i för- ening med annat spånads- ämne med undantag av silke: mattor: knutna: med högst 180 knutar på en längd av 1 meter					
	1913	32,268	177,474	5: 50	1	32,268
	1914	24,693	122,572	4: 96	1	24,693
	1920	62,093	1,154,154	18: 59	1	62,093
	1921 $\frac{1}{1} - \frac{5}{6}$ ²	6,721	108,695	—	1	6,721
	1921 $\frac{6}{6} - \frac{31}{12}$	13,479	147,531	—	5	67,395
		20,200	256,226	12: 68	—	74,116
	1922 $\frac{1}{1} - \frac{26}{3}$ ³	2,888	26,440	—	5	14,440
	1922 $\frac{27}{3} - \frac{31}{12}$	13,991	162,334	—	5	69,955
		16,879	188,774	11: 18	—	84,395
395.	med mer än 180 knutar på en längd av 1 meter					
	1913	6,326	76,487	12: 09	5	31,630
	1913	35,584	427,008	12: 00	2	71,168
	1914	22,415	180,358	8: 05	2	44,830
	1920	54,045	2,452,633	45: 38	2	108,090
	1921 $\frac{1}{1} - \frac{5}{6}$ ²	9,639	297,294	—	2	19,278
	1921 $\frac{6}{6} - \frac{31}{12}$	17,464	762,139	—	8	139,712
		27,103	1,059,433	39: 09	—	158,990
	1922 $\frac{1}{1} - \frac{26}{3}$ ³	2,845	83,906	—	8	22,760
	1922 $\frac{27}{3} - \frac{31}{12}$	25,472	686,728	—	8	203,776
	28,317	770,634	27: 21	—	226,536	
	30,910	787,518	25: 47	8	247,320	

¹ Uppgifterna för år 1923 äro endast preliminära.

² Tullförhöjningarna trädde i kraft den 6 juni 1921.

³ Från och med den 27 mars 1922 hava ovanstående rubriker följande lydelse:
Vävnader av ull — — — av silke:

mattor:

knutna, även hopsydd, fällade, kantade och försedda med fransar:

Nedgången av importkvantiteten och importvärdet för varor, tillhörande rubriken 394, är som synes väsentligt större än den, som ägt rum beträffande varor under rubriken 395. Särskilt anmärkningsvärd är nedgången i importen under år 1923. De på rubriken 394 belöpande tullavgifter hava i följd av importminskningen icke motsvarat förväntningarna och detta i all synnerhet under senaste tiden. Med hänsyn härtill finner jag i likhet med generaltullstyrelsen och kommerskollegium en sänkning av tullsatsen fullt motiverad.

På sätt i ärendet föreslagits torde i detta sammanhang sådan ändring böra vidtagas beträffande rubrikerna 394 och 395, att det antal knutar per längdmeter, som skiljer tullbehandlingen enligt rubriken 394 från tullbehandling enligt rubriken 395, höjes från 180 till 250. Genom denna ändring vinnes en enhetlig tullbehandling av praktiskt taget alla »billiga indiska mattor», då för dessa antalet knutar kan växla upp till 250 per längdmeter. Då inom dessa grupper av mattor — enligt vad i ärendet upplysts — växlingarna ofta äro beroende på, att garn av olika grovlek användes för olika färger, synes skillnaden i tullbehandlingen enligt den ena eller andra rubriken skäligen icke böra vara bunden vid ett så lågt antal knutar per längdmeter som 180. Den sålunda ifrågasatta ändringen, som i och för sig torde vara tillräckligt motiverad med det sagda, är tillika nästan nödvändig efter en genomförd tullsänkning beträffande rubriken 394.

Vad beträffar storleken av den nya tullsats, som skulle gälla för varor enligt rubrik 394, liksom ock den därmed sammanhängande frågan om den finansiella betydelsen av en tullsänkning, må här erinras, att bland de åt tull- och traktatkommitténs tullavdelning lämnade direktiven för utarbetande av förslag till 1921 års tullförhöjningar angavs, att en fördubbling eller tredubbling av då gällande tullsatser i regel borde äga rum. Detta direktiv följde tullavdelningen visserligen i allmänhet, men bland undantagen förekommo båda rubrikerna 394 och 395, för vilka tullsatserna fem-, respektive fyrdubblades. Den tullsänkning, som på antydda skäl synes böra föreslås beträffande varor hänförliga till rubriken 394, torde i betraktande av vad förut anförts icke böra tilltagas alltför snävt.

Under förutsättning att statsverkets inkomster å rubriken 394 icke skola nedgå under det år 1923 angivna beloppet av 31,630 kronor, fordras följande importkvantiteter vid nedan angivna tullsatser.

Importkvantitet	Tullsats	Tullbelopp	Importkvantitet	Tullsats	Tullbelopp
6,326	5: —	31,630	12,652	2: 50	31,630
7,908	4: —	31,630	15,815	2: —	31,630
10,543	3: —	31,630	31,630	1: —	31,630

För att statsverket skulle bli skadelöst vid en tullsänkning till 1 krona per kilogram, skulle alltså fordras en import av 31,630 kilogram eller nästan

samma kvantitet, som infördes år 1913. En sådan tullsänkning skulle med all sannolikhet medföra förlust. Huru stor importen kommer att bliva vid olika antagna tullsatser, undandraget sig givetvis bedömande och detta desto mera ju större tullsänkningen är. Efter övervägande har jag ansett mig böra stanna för, att ifrågavarande tullsats bestämmes till 2 kronor 50 öre eller alltså till hälften av den nuvarande. Därest en sådan tullsats kunde låta sig förenas med en importkvantitet av ungefär den storlek, varmed man räknade år 1921, skulle tullintäkterna uppgå till dubbla beloppet av vad som influtit år 1923.

Under hänvisning till vad jag sålunda anfört, får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att

dels besluta att rubrikerna 394 och 395 i gällande tulltaxa skola erhålla följande ändrade lydelse:

	Kvantitet för tullberäkningen.	Tullsats.	
		Kronor	öre
Vävnader av ull, även i förening med annat spånadsämne med undantag av silke:			

mattor:			
knutna, även hopsydda, fällade, kantade och försedda med fransar:			
394. med högst 250 knutar på en längd av 1 meter	1 kg.	2	50
395. med mer än 250 knutar på en längd av 1 meter.....	1 kg.	8	—

dels ock förklara, att ifrågavarande ändringar skola träda i kraft å dag, som Konungen bestämmer.

Vad föredragande departementschefen sålunda under punkterna 1:0)—3:0) hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar att proposition av den lydelse bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Gunnar Grip.

Bilaga.

K v a l i t é	Antal trädor per längd-meter	Fakturapris per m ² i kronor	Vikt per m ² i kilogram	Tull per m ²		Tull i % av fakturapris	
				å 5 kr. per kg.	å 8 kr. per kg.	å 5 kr. per kg.	å 8 kr. per kg.
Mirzapore (ind.)	140—160	cirka 10.—	cirka 2	10.—	—	100.—	—
Calcutta »	160—170	» 14.—	» 2	10.—	—	75.—	—
Kandahar »	181—190	» 15.30	» 2.3	—	18.40	—	120.—
Malabar »	200—220	» 18.—	» 2.5	—	20.—	—	110.—
Delhi »	200—210	» 18.20	» 2.5	—	20.—	—	110.—
Hyderabad »	225—250	» 25.—	» 3	—	24.—	—	95.—
Ghiordes (Smyrna) (Gourdez)	160—180	» 20.—	» 2.8	14.—	—	70.—	—
Ouchak (Turkiska blå) ..	150—190	» 30.—	» 3.6	18.—	28.80	60.—	98.—
Yorawan (pers.)	270—280	» 45.—	» 3	—	24.—	—	54.—
Mouscabad »	210—250	» 75.—	» 3	—	24.—	—	32.—
Kirman »	450—500	» 125.—	» 2.5	—	20.—	—	16.—